

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

UZASADNIENIE

**do projektu Planu zagospodarowania przestrzennego
morskich wód wewnętrznych Zalewu Wiślanego,
wersja v.0**

**w zakresie rozstrzygnięć dotyczących wydzielenia akwenów
o określonych funkcjach podstawowych**

Gdańsk, kwiecień 2021

Praca wykonana w Pracowni Polityki Przestrzennej Instytutu Morskiego Uniwersytetu Morskiego w Gdyni

WYKONAWCA:

Uniwersytet Morski w Gdyni
Instytut Morski

ZAMAWIAJĄCY:

Urząd Morski w Gdyni

Praca wykonana w ramach umowy numer INZ.372.1.2020.AC z dnia 26 czerwca 2020 roku

Nazwa zadania	PZPZW	Wersja v.0	kwiecień 2021
autorzy	Joanna Witkowska		
	Magdalena Matczak		
	Jacek Zaucha		
Opracowanie kartograficzne	Joanna Pardus		
	Łukasz Szydłowski		

Spis treści

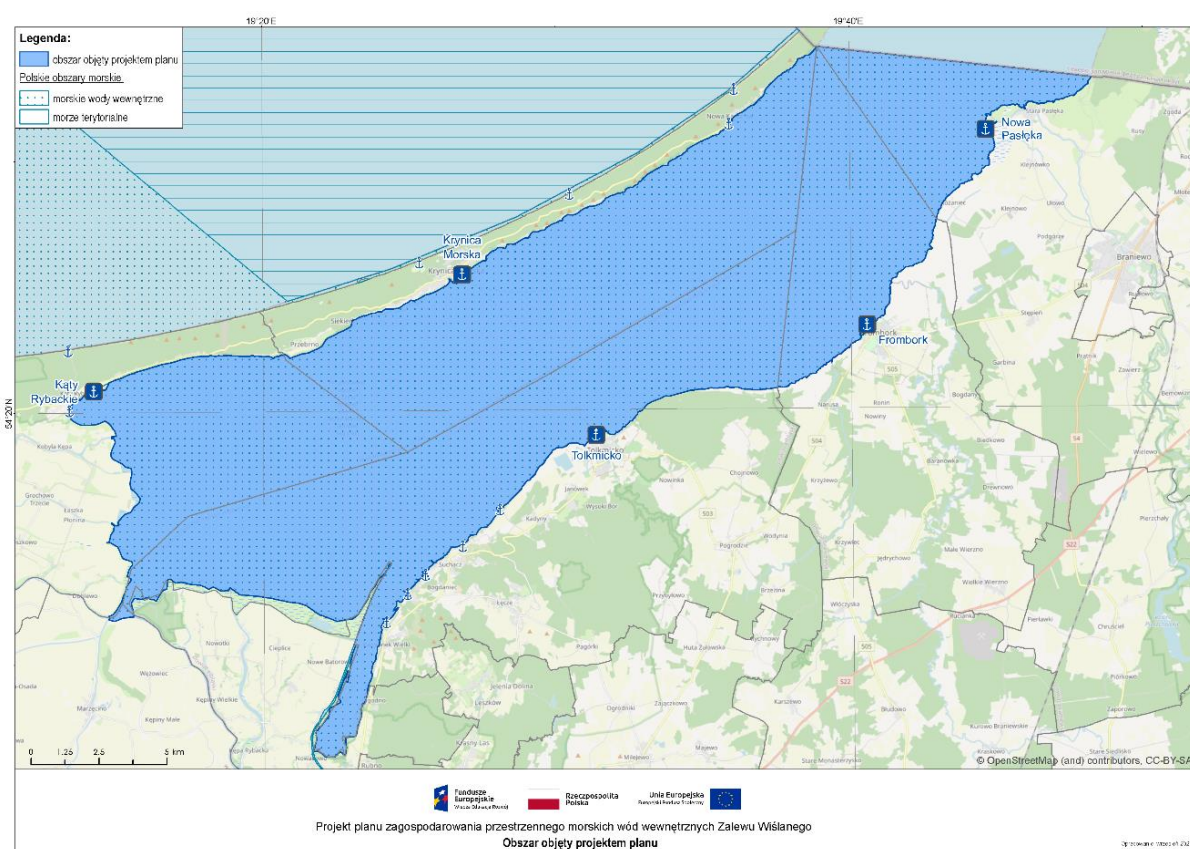
WSTĘP.....	4
Kryteria dokonania wydzielen w wersji v.0.....	6
Uzasadnienie wydzielen	8
Spis rysunków.....	20

WSTĘP

Projekt Planu obejmuje wody Zalewu Wiślanego w części należącej do Rzeczypospolitej Polskiej, które na mocy ustawy z dnia 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej* (dalej zwana Ustawą) definiowane są jako morskie wody wewnętrzne. Stanowiąc terytorium RP podlegają one całkowitej i wyłącznej władzy państwa nadbrzeżnego, rozciągającej się również na przestrzeń powietrzną, dno akwenu oraz wnętrze ziemi pod nimi.

Powierzchnia akwenu objętego projektem Planu wynosi 304,24 km². Zalew połączony jest z Morzem Bałtyckim poprzez Cieśninę Pilawską, znajdującą się na terytorium Obwodu Kaliningradzkiego (Federacja Rosyjska). Od północy zamknięty jest Mierzeją Wiślaną (Rys. 1).

Zalew Wiślany położony jest na styku dwóch województw – warmińsko-mazurskiego i pomorskiego, znajdując się na terytorium 7 gmin: Krynica Morska, Sztutowo, Nowy Dwór Gdański, wiejska Elbląg, Tolkmicko, Frombork oraz wiejska Braniewo.

Rysunek 1. Obszar objęty projektem Planu.

Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMG-IM

Aktem wykonawczym Ustawy jest Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 maja 2017 r. *w sprawie wymaganego zakresu planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej* (zwane dalej „Rozporządzeniem”). Określa ono wymagany zakres planów zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w części tekstowej i graficznej planu, sporządzanego dla części lub całości morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej.

Plan będzie zapewniać osiągnięcie zrównoważonego rozwoju obszaru objętego projektem oraz obszarów do niego przyległych w wymiarze ekonomicznym, społecznym i środowiskowym, przy uwzględnieniu wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa oraz wzajemnego oddziaływania lądu i morza.

Projekt planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych Zalewu Wiślanego jest sporządzany na podstawie art. 37a ust. 1 Ustawy, zgodnie z którym, Plan będzie rozstrzygał o:

- przeznaczeniu, w tym funkcjach podstawowych wydzielonych akwenów¹,
- zakazach lub ograniczeniach korzystania z obszarów z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody;
- rozmieszczeniu inwestycji celu publicznego;
- kierunkach rozwoju transportu i infrastruktury technicznej;
- obszarach i warunkach:
 - a) ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego,
 - b) uprawiania rybołówstwa i akwakultury,
 - c) pozyskiwania energii odnawialnej,
 - d) poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż.

Plan, po przyjęciu przez Radę Ministrów, będzie miał charakter i rangę prawa miejscowego, tj. będzie podstawą wydawania w obszarach morskich decyzji odnoszących się do użytkowania i zagospodarowania obszarów morskich.

Projekt planu został przygotowany z uwzględnieniem celów wynikających z polskich aktów prawnych oraz takich dokumentów strategicznych, jak:

- na poziomie krajowym: *Polityka Morska Rzeczypospolitej Polskiej do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)*, *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, *Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)*, *Program rozwoju polskich portów morskich do 2030 roku* czy *Polityka Energetyczna Polski do 2040 r.* i inne;
- na poziomie regionalnym: *Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego*, *Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2030*, *Studium Rozwoju Strategicznego małych portów i przystani morskich w Województwie Pomorskim*, *Strategia Rozwoju Obszaru Gmin Nadzalewowych do roku 2020* i inne.

Zgodnie z porządkiem prawnym, na obszarze całego planu obowiązują wymogi wynikające z przepisów odrębnych określających m.in. obszary, na których wymaga się respektowania postanowień koncesji; nakaz uwzględniania obiektów podwodnego dziedzictwa kulturowego; czy wymóg wzięcia pod uwagę zapisów rozstrzygnięć w planach zadań ochronnych i w planach ochrony obszarów Natura 2000 i rezerwatów.

Obszarowi objętemu planem zagospodarowania przestrzennego (projektem Planu) morskich wód wewnętrznych Zalewu Wiślanego nadaje się unikalny kod literowy planu – ZWI, a akwenom kolejne unikalne numery.

¹ Funkcja podstawowa oznacza wiodące przeznaczenie obszaru wydzielonego w planach. Funkcje dopuszczalne oznaczają pozostałe przeznaczenia obszarów wydzielonych w planach, których współistnienie nie zakłóca wiodącego przeznaczenia w sposób stale uniemożliwiający realizację funkcji podstawowej oraz nie wpływa negatywnie na zrównoważony rozwój obszaru wydzielonego w planach.

Zgodnie z Rozporządzeniem, projekt Planu będzie się składał się z części tekstowej i części graficznej, które będą załącznikami do Rozporządzenia Rady Ministrów przyjmującego Plan. Integralnymi częściami projektu będą zatem załączniki obejmujące Ustalenia ogólne dla całego obszaru objętego projektem oraz rozstrzygnięcia szczegółowe w formie kart akwenów wraz z ich uzasadnieniem oraz Rysunek Planu w skali 1:25 000.

Ostateczny kształt załączników zostanie przesądzony na etapie projektu Planu wersja v.1.

Kryteria dokonania wydzieleni wersji v.0

Projekt Planu wersja v.0 zawiera wydzielienia główne, dla których ustalono jedną funkcję podstawową zgodnie z wymogami Rozporządzenia. Wydzielenie podakwenów, jeśli będzie taka potrzeba, nastąpi na dalszych etapach procesu planistycznego. Wydzielenia mają charakter koncepcyjny, wielkość akwenów i detale lokalizacji, zakazy i ograniczenia, będą uszczegółowione w wersji v.1

Wydzielenia wersji v.0 zostały przesądzone zarówno na podstawie dostępnej wiedzy - zgromadzonej i przeanalizowanej w formie Charakterystyki Uwarunkowań, jak i na podstawie wniosków złożonych do planu przez instytucje i organy uzgadniające lub opiniujące projekt, jak również przez interesariuszy oraz dzięki interakcji z zespołem opracowującym Prognozę oddziaływania na środowisko. Do momentu opracowania wersji v.0 do Urzędu Morskiego w Gdyni wpłynęło 96 wniosków od 24 Instytucji.

Przy wydzielaniu akwenów i nadawaniu im funkcji kierowano się następującymi kryteriami:

- na danym wydzielonym akwenie może istnieć tylko jedna funkcja podstawowa (zgodnie z wymogami Rozporządzenia), lecz wiele funkcji dopuszczalnych, które w sposób trwały nie uniemożliwiają realizacji funkcji podstawowej;
- preferowane były funkcje wskazane jako priorytetowe w Polityce Morskiej RP oraz te wynikające z Ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej, jak transport, rozwój portów czy bezpieczeństwo nawigacji;
- preferowane są funkcje, które nie mogą mieć miejsca poza obszarami morskimi i są specyficzne dla tych obszarów (poligony Marynarki Wojennej, szlaki żeglugowe, infrastruktura zapewniająca dostęp do portów od strony morza, ochrona brzegu);
- preferowane są funkcje realizujące wymogi podejścia ekosystemowego w tym te warunkujące prawidłowe funkcjonowanie ekosystemu jak i odporności na zmiany powstałe w wyniku działalności człowieka (Ustawa art. 37b ust. 1a);
- alokacja przestrzeni została dokonana z uwzględnieniem wymogów spójności i efektywności działań gospodarczych, tj. zagwarantowano niezbędne akweny dla utrzymania i rozwoju relacji (transport morski, dostępność do portów i obszarów łowisk);
- przy alokacji przestrzeni kierowano się potrzebą wyważenia korzyści i kosztów wykorzystywania obszarów morskich w wymiarze międzygeneracyjnym, jak również podziałem kosztów i korzyści między różnorodne grupy społeczne z uwzględnieniem potrzeb słabszych interesariuszy (np. gminy o słabszej dynamice rozwoju);
- alokowane na rzecz poszczególnych sposobów zagospodarowania czy ochrony, są przede wszystkim akweny o unikatowych właściwościach w skali akwenu (np. zachowanie trzcinowisk

wspomagających ochronę brzegów, zapewnienie ochrony obszarom najcenniejszym pod względem ekologicznym, przeznaczenie akwenów pod sporty i rekreację wodną, itp.);

- głównymi funkcjami gospodarczymi przenikającymi się na niemalże całym akwenu Zalewu Wiślanego są rybołówstwo oraz sport, turystyka i rekreacja. Funkcje te współistnieją bez większych konfliktów od lat i są podstawą rozwoju lokalnej gospodarki. Chęć podkreślenia istotności tych dwóch funkcji i uwzględnienia narastających w czasie zmian w tym zakresie doprowadziło do sformułowania nowej funkcji podstawowej – *rozwój lokalny*;
- wydzielenia w projekcie planu następowały również na podstawie aktów i dokumentów prawnych (np. strefy zamknięte dla żeglugi i rybołówstwa, obszary morskie rezerwatów czy kotwiczowiska, określone w przepisach odrębnych).

Przy wydzieleniu akwenów kierowano się zasadą, że stan i rozwój akwenu Zalewu Wiślanego są wynikiem nakładania się na siebie przestrzennych rozstrzygnięć planistycznych i innych decyzji zarządczych wobec obszarów morskich (takich jak plany ochrony obszarów Natura 2000, zarządzenia Dyrektora Urzędu Morskiego, ustalenia kwot połowowych etc.) i procedowany projekt Planu nie powinien zastępować tych innych procesów decyzyjnych. Procesy te powinny być wobec siebie komplementarne.

W wersji v.0 wydzielono 76 akwenów, dla których ustalono następujące funkcje podstawowe:

1. funkcjonowanie portu lub przystani (Ip);
2. obronność i bezpieczeństwo państwa (B);
3. ochrona brzegu morskiego (C);
4. ochrona środowiska i przyrody (O);
5. przystanie turystyczne (Sp);
6. transport (T);
7. turystyka, sport i rekreacja (S);
8. rozwój lokalny (L).

Ustalono następujące definicje funkcji podstawowych:

Ip - funkcjonowanie portu lub przystani – oznacza utrzymanie bezpiecznego dostępu do portów lub przystani morskich, jak również utrzymanie i rozwój infrastruktury portowej, infrastruktury morskiej okołoportowej, sytuowanie nowych falochronów, nabrzeży, basenów lub innych obiektów, które po wybudowaniu stanowią będą infrastrukturę portową lub zapewniającą dostęp do portu lub przystani;

B - obronność i bezpieczeństwo państwa – oznacza realizację zadań mających na celu utrzymanie bezpieczeństwa narodowego, w szczególności ochrony i obrony granicy RP, wartości i interesów narodowych przed istniejącymi lub potencjalnymi zagrożeniami zewnętrznymi;

C - ochrona brzegu morskiego – oznacza utrzymywanie i realizację/budowę systemu ochrony brzegu morskiego w stanie zapewniającym wymagane prawem bezpieczeństwo i stan środowiska brzegu morskiego, jak również prowadzenie monitoringu i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegu morskiego. Przez ochronę brzegu morskiego należy również rozumieć zakaz niszczenia trzcinowisk, które stanowią naturalną ochronę przed niszczącym oddziaływaniem falowania.

O - **ochrona środowiska i przyrody** – oznacza zapewnienie przestrzeni niezbędnej do ochrony środowiska i utrzymania walorów przyrodniczych obszaru Zalewu Wiślanego. Uwzględnia to konieczność: ochrony różnorodności biologicznej i siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt (w tym gatunków chronionych), zachowania właściwego funkcjonowania ekosystemu, utrzymania dobrego stanu wód morskich lub jego poprawę, zapewnienia człowiekowi możliwości zrównoważonego korzystania z walorów przyrodniczych i krajobrazowych środowiska oraz prowadzenia badań naukowych, których wyniki będą służyć ochronie środowiska i przyrody;

Sp - **przystanie turystyczne** - oznacza utrzymanie, rozbudowę oraz budowę nowych przystani morskich przeznaczonych do uprawiania turystyki, sportu i rekreacji, w tym również budowę i utrzymanie miejsc przeznaczonych do wodowania oraz dostęp do zwyczajowych miejsc schronienia;

T - **transport** – oznacza zapewnienie wystarczającej przestrzeni dla przepływu jednostek pływających służących do komercyjnego przewozu towarów i ludzi oraz zapewnienie bezpieczeństwa nawigacyjnego;

S - **turystyka, sport i rekreacja** – oznacza udostępnienie akwenów do uprawiania sportów wodnych i rekreacji, w szczególności udostępnienie akwenów przybrzeżnych na kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli oraz do uprawiania żeglarstwa deskowego. Oznacza również budowę i utrzymanie infrastruktury turystycznej, jak mola, pomosty, pirsy oraz konstrukcje służące do uprawiania narciarstwa wodnego i żeglarstwa deskowego. W akwenach o funkcji podstawowej „turystyka, sport i rekreacja” dopuszczona jest wycinka trzciny w celu utrzymania odpowiednich warunków do uprawiania sportu i rekreacji;

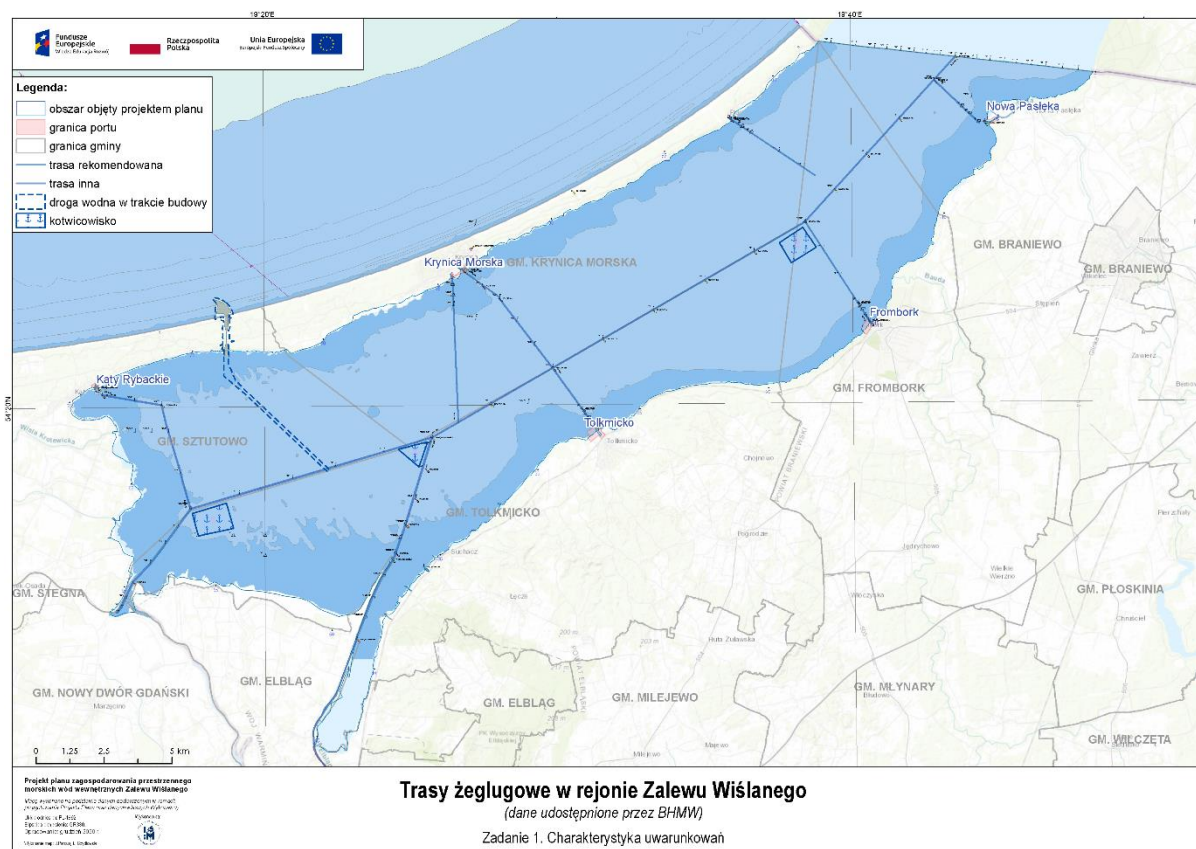
L - **rozwój lokalny** – oznacza przeznaczenie przestrzeni morskiej na rzecz utrzymania lokalnych podstaw rozwoju społecznego i gospodarczego gmin położonych nad Zalewem Wiślanym, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania rybołówstwa, żeglarstwa i innych form turystyki i rekreacji, przy poszanowaniu środowiska naturalnego, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazów kulturowych Wysoczyzny Elbląskiej, Mierzei Wiślanej, ekspozycji Fromborka i Tolkmicka.

Uzasadnienie wydzielen²

Jak zaznaczono wyżej, przy wydzielaniu akwenów oraz ustalaniu ich funkcji brano pod uwagę uwarunkowania wynikające z istniejących sposobów użytkowania, planowanych inwestycji celu publicznego, uwarunkowań przyrodniczych oraz przepisów odrębnych. Na podstawie przepisów odrębnych wydzielono akwen w granicach rezerwatu Zatoka Elbląska oraz akwen obejmujący planowany poligon Marynarki Wojennej RP.

Użytkowaniem determinującym sposób przeprowadzenia wydzielen na Zalewie Wiślanym jest system transportowy, na który składa się tor podejściowy do portu morskiego w Elblągu, podejścia do portów zalewowych oraz projektowany nowy tor związany z realizacją inwestycji pn. „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską” (rys. 2).

² Odpis uwarunkowań zewnętrznych dla każdego wydzielonego akwenu znajduje się w kartach akwenów.

Rysunek 2. Tory wodne wyznaczone zarządzeniami Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, Zalew Wiślan.

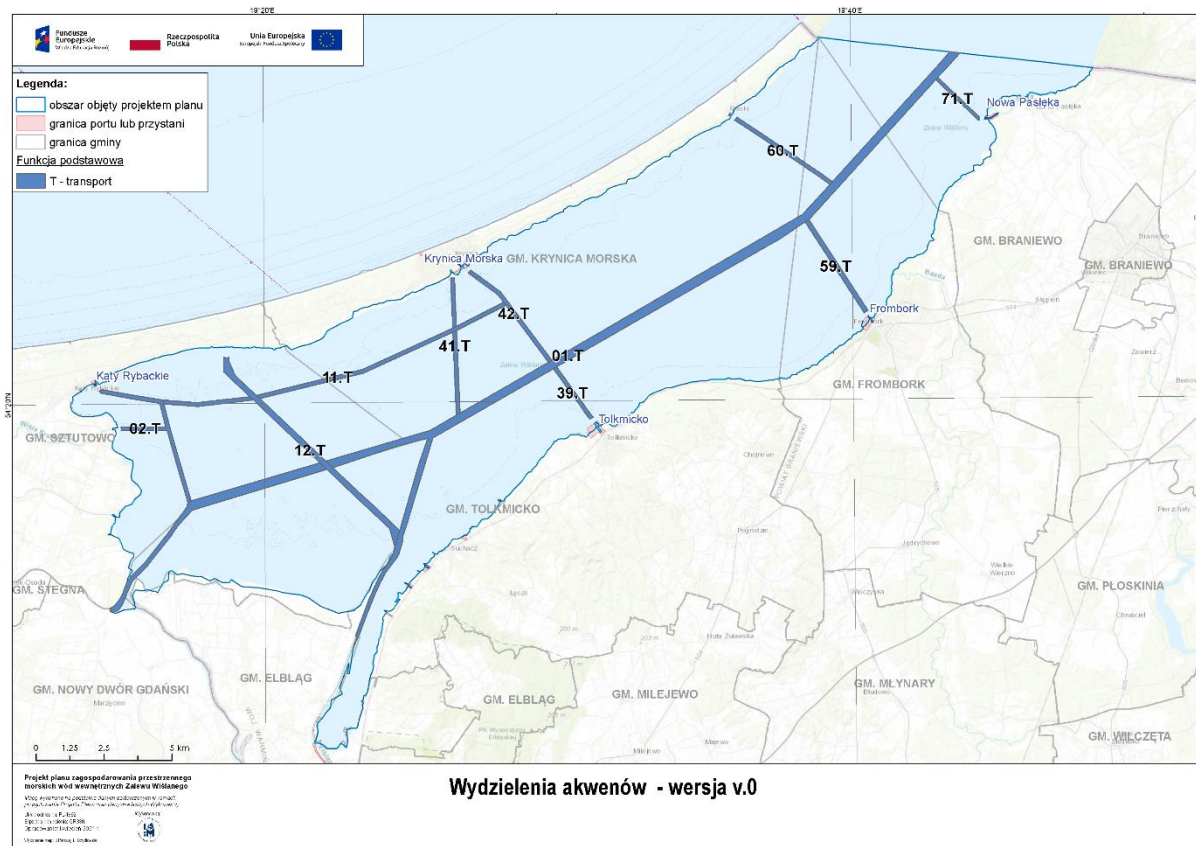
Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMGI-IM

Zgodnie z definicją - **transport** (T) – oznacza zapewnienie wystarczającej przestrzeni dla przepływu jednostek pływających służących do komercyjnego przewozu towarów i ludzi oraz zapewnienie bezpieczeństwa nawigacyjnego.

W projekcie Planu wersja v.0 wyznaczono 11 akwenów o funkcji podstawowej T, o powierzchni ok. 20,26 km² co tworzy ok 6,7 % powierzchni obszaru objętego projektem Planu (rys.3):

- ZWI.01.T – dla toru wodnego, będącego składową infrastruktury zapewniającej dostęp do portu morskiego w Elblągu, wyznaczonego zarządzeniami Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni;
- ZWI.02.T – zapewniający połączenie portu morskiego w Kątach Rybackich i ujścia Wisły Królewieckiej z innymi portami Zalewu. Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie *śródlądowych dróg wodnych*, Wisła Królewiecka została uznana śródlądową drogą wodną, jest cenioną wśród turystów alternatywną drogą z Gdańska na Zalew.
- ZWI.11.T – zaproponowane w projekcie Planu nowe, bezpośrednie połączenie portów morskich w Kątach Rybackich i w Krynicy Morskiej z kanałem żeglugowym powstającym w lokalizacji Nowy Świat;
- ZWI.12.T – nowa, projektowana droga wodna zapewniająca połączenie kanału żeglugowego, powstającego w lokalizacji Nowy Świat, z portem morskim w Elblągu;
- ZWI.39.T – akwen zapewniający połączenie portu morskiego w Tolkmicko z pozostałymi portami zalewowymi, poprowadzony po osi toru podejściowego;

- ZWI.41.T - akwen zapewniający połączenie basenu rybackiego portu morskiego w Krynicy Morskiej z pozostałymi portami zalewowymi, poprowadzony po osi toru podejściowego;
- ZWI.42.T - akwen zapewniający połączenie basenu pasażerskiego portu morskiego w Krynicy Morskiej z pozostałymi portami zalewowymi, poprowadzony po osi toru podejściowego;
- ZWI.59.T - akwen zapewniający połączenie portu morskiego we Fromborku z pozostałymi portami zalewowymi, poprowadzony po osi toru podejściowego;
- ZWI.60.T - akwen zapewniający połączenie przystani w Krynicy Morskiej - Basen III - Nowa Karczma z pozostałymi portami zalewowymi, poprowadzony po osi toru podejściowego;
- ZWI.71.T - akwen zapewniający połączenie portu morskiego w Pastęce z pozostałymi portami zalewowymi, poprowadzony po osi toru podejściowego.

Rysunek 3. Akweny o funkcji podstawowej T wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

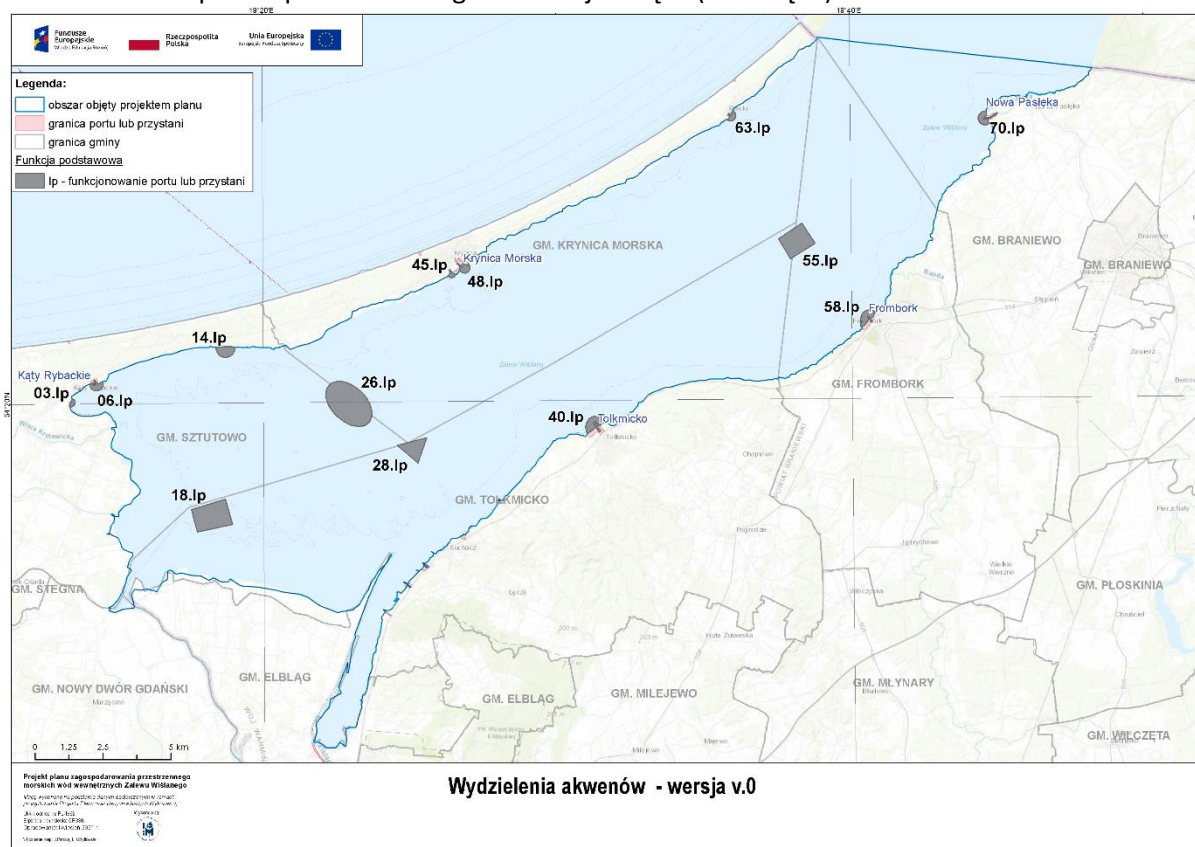
Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMGI-IM

Zgodnie z definicją - **funkcjonowanie portu lub przystani (lp)** – oznacza utrzymanie bezpiecznego dostępu do portów lub przystani morskich, jak również utrzymanie i rozwój infrastruktury portowej, infrastruktury morskiej okołoportowej, sytuowanie nowych falochronów, nabrzeży, basenów lub innych obiektów, które po wybudowaniu stanowić będą infrastrukturę portową lub zapewniającą dostęp do portu lub przystani. W projekcie Planu wersja v.0 wyznaczono akweny dla istniejących portów morskich, wydzielonych kotwiczowisk oraz sztucznej wyspy powstałej z refulatów. Wielkość akwenów dla portów została ustalona indywidualnie, biorąc pod uwagę planowane inwestycje zgłoszone we wnioskach do planu.

W projekcie Planu wersja v.0 wyznaczono 13 akwenów o funkcji podstawowej lp:

- ZWI.03.lp – dla przystani morskiej „Kąty Rybackie II”
- ZWI.06.lp – dla portu morskiego w Kątach Rybackich;

- ZWI.14.lp – dla budowy i utrzymania infrastruktury portowej związanej z funkcjonowaniem kanału żeglugowego, jak i infrastruktury zapewniającej dostęp do niego;
- ZWI.18.lp – dla kotwiczowiska przy stawie „Gdańsk”, będącego częścią infrastruktury zapewniającej dostęp do portu morskiego w Elblągu;
- ZWI.26.lp – dla sztucznej wyspy stanowiącej pole refulacyjne na etapie budowy i eksploatacji drogi wodnej łączącej Zalew Wiślaną z Zatoką Gdańską;
- ZWI.28.lp – dla kotwiczowiska przy stawie „Elbląg”, będącego częścią infrastruktury zapewniającej dostęp do portu morskiego w Elblągu;
- ZWI.40.lp – dla portu morskiego w Tolkmicku;
- ZWI.45.lp – dla morskiego portu rybackiego (basen rybacki) w Krynicy Morskiej (d. Łysica);
- ZWI.48.lp – dla morskiego portu rybackiego (basen pasażerski) w Krynicy Morskiej (d. Łysica);
- ZWI.55.lp – dla kotwiczowiska przy stawie „FRO”, będącego częścią infrastruktury zapewniającej dostęp do portu morskiego we Fromborku;
- ZWI.58.lp – dla portu morskiego we Fromborku;
- ZWI.63.lp – dla przystani morskiej w Krynicy Morskiej - Basen III - Nowa Karczma;
- ZWI.70.lp – dla portu morskiego w Nowej Pasłęce (d. Pasłęka).

Rysunek 4. Akweny o funkcji podstawowej lp wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

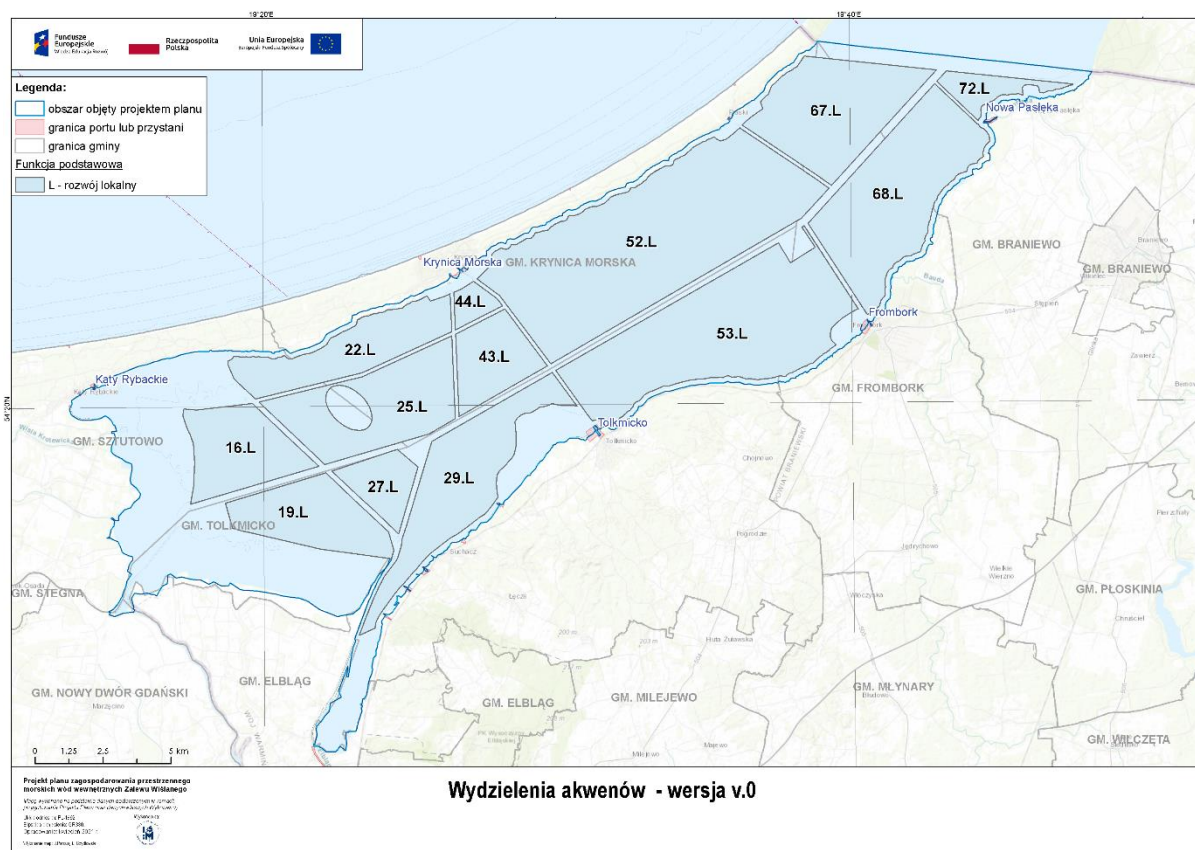
Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMG-IM

Wykorzystanie gospodarcze

Jak wspomniano wcześniej, na podstawie zgromadzonych materiałów planistycznych, złożonych wniosków i odbytych rozmów, stwierdzono, że głównymi funkcjami gospodarczymi przenikającymi się na niemalże całym akwenie Zalewu Wiślanego są rybołówstwo oraz sport, turystyka i rekreacja. Funkcje te współistnieją bez większych konfliktów od lat i są podstawą rozwoju lokalnej gospodarki.

Na tym etapie planistycznym, nie ma podstaw do rzetelnego rozdzielania przestrzennego rybołówstwa od turystyki. Chęć zrównoważenia wag tych funkcji doprowadziła do sformułowania nowej funkcji podstawowej – *rozwój lokalny*. Zgodnie z definicją - **rozwój lokalny (L)** – oznacza przeznaczenie przestrzeni morskiej na rzecz utrzymania lokalnych podstaw rozwoju społecznego i gospodarczego gmin położonych nad Zalewem Wiślanym, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania rybołówstwa, żeglarstwa i innych form turystyki i rekreacji, przy poszanowaniu środowiska naturalnego, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazów kulturowych Wysoczyzny Elbląskiej, Mierzei Wiślanej, ekspozycji Fromborka i Tolkmicka.

Akweny te stanowią dominujące wydzielania na Zalewie Wiślanym. Składa się na nie 13 akwenów o powierzchni ok. 211,4 km² co tworzy niemalże 70% powierzchni obszaru objętego projektem planu (rys. 5).

Rysunek 5. Akweny o funkcji podstawowej L wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMG-IM

Takie wydzielenie jest zgodne z potrzebą wyważenia korzyści i kosztów wykorzystywania obszarów morskich w wymiarze międzygeneracyjnym. Przewiduje się bowiem rozwój żeglugi rekreacyjnej i sportowej, i powolne zmniejszanie znaczenia rybołówstwa jako bazy dochodowej ludności gmin nadzalewowych. Trudno jednak przewidzieć tempo tych procesów, a zebrany materiał planistyczny nie wskazuje na istotne konflikty między oboma sektorami związane z tego typu zmianami. Raczej daje się zauważyć wymiar synergiczny, przynajmniej w odniesieniu do rozwoju gmin nadzalewowych (substytucja jednej działalności gospodarczej inną). Proponowane rozwiązanie leży więc w interesie słabszych interesariuszy, to jest gmin o niższym poziomie rozwoju (zależnych od rybołówstwa) i dla sektora o malejącym znaczeniu gospodarczym, ale istotnym znaczeniu kulturowym i tożsamościowym. Pozwala ono na zapewnienie rybołówstwu przestrzennej swobody funkcjonowania, kładąc nacisk na

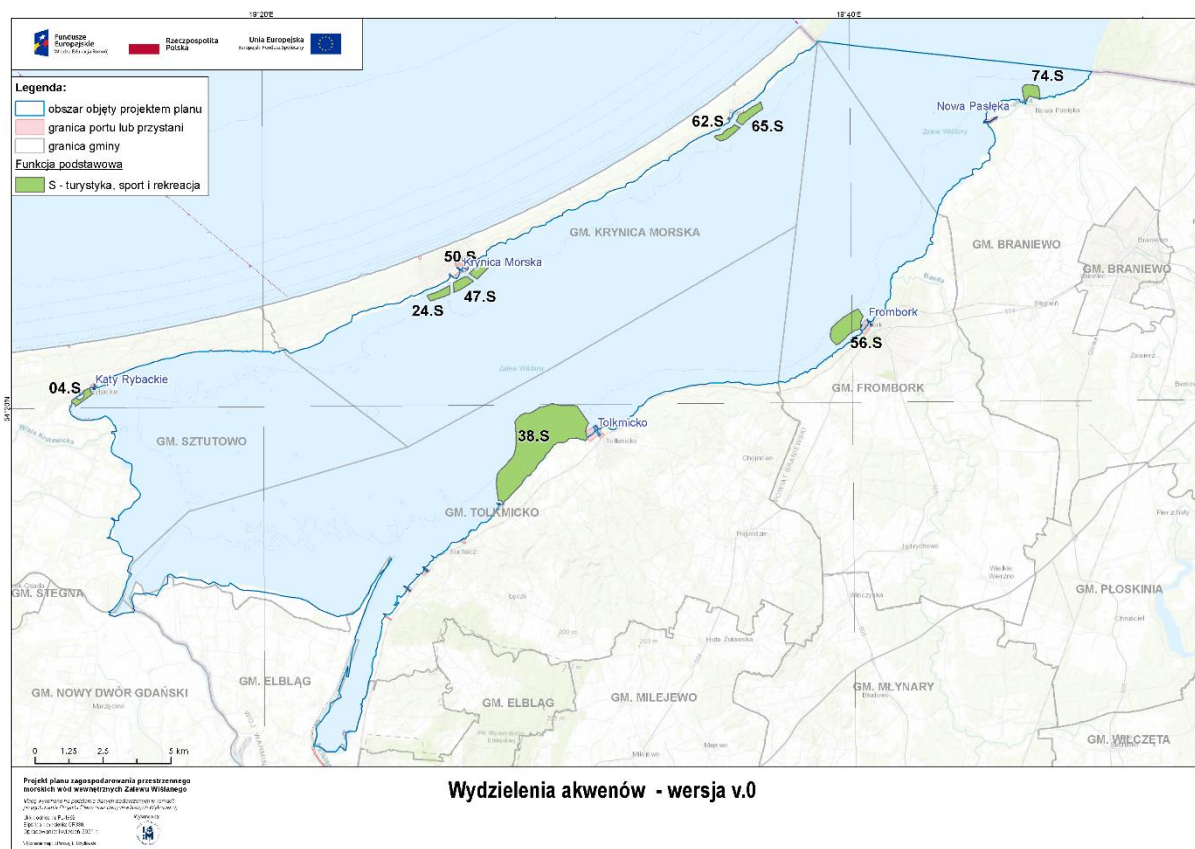
utrzymanie bazy ekosystemowej dla jego działania. Daje także rybakom szanse na uzupełnienie ich dotychczasowej działalności o nowe „rekreacyjne” aspekty dotyczące połowów turystycznych lub przewozu turystów zainteresowanych obserwacjami ornitologicznymi (birdwatching), czy podziwianiem krajobrazów kulturowych od strony wód morskich (turystyka kulturowa).

Turystyka jest obok rybołówstwa główną formą korzystania z zasobów Zalewu Wiślanego i podstawą rozwoju gmin nadzalewowych. Celem projektu Planu jest wzmocnienie tego potencjału poprzez wskazanie akwenów szczególnie predysponowanych do rozwoju turystyki. Należy pamiętać, że żeglarstwo i podobne formy rekreacji i turystyki są składową funkcji – rozwój lokalny. Oddzielnie postanowiono wydzielić funkcję, która skupia się w szczególności na rekreacji przybrzeżnej. Zgodnie z definicją - **turystyka, sport i rekreacja (S)** oznacza udostępnienie akwenów do uprawiania sportów wodnych i rekreacji, w szczególności udostępnienie akwenów przybrzeżnych na kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli czy miejsc dla uprawiania żeglarstwa deskowego. Oznacza również budowę i utrzymanie infrastruktury turystycznej, jak mola, pomosty, pirsy oraz konstrukcje służące do uprawiania narciarstwa wodnego i żeglarstwa deskowego. Akweny te zostały wydzielone na podstawie analizy materiałów planistycznych, rozmów z użytkownikami oraz wniosków złożonych do planu. W akwenach o funkcji turystyka, sport i rekreacja dopuszczona jest wycinka trzciny w celu utrzymania odpowiednich warunków do uprawiania sportu i rekreacji. Warunki wycinki uwzględniające konieczność ochrony siedlisk ptaków i rolę szuwarów w stabilizacji brzegu Zalewu zostaną określone na etapie v. 1.

W projekcie Planu wersja v.0 wyznaczono 9 akwenów o funkcji podstawowej S (rys. 7):

- ZWI.04.S – akwen zlokalizowany w na wysokości obszaru zabudowanego miejscowości Kąty Rybackie;
- ZWI.38.S – akwen o dużym potencjalnie rekreacyjnym, obejmujący piaszczyste wypływanie ciągnące się od Kadyn do Tolkmicka, na tym odcinku znajduje się jedna z niewielu piaszczystych plaż nad Zalewem, akwen wykorzystywany jest przez windsurferów, nad brzegiem wytyczona jest trasa rowerowa Green Velo;
- ZWI.24.S, ZWI.47.S, ZWI.50.S - to akweny zlokalizowane na wysokości obszaru zabudowanego Krynicy Morskiej, która wnioskowała o akweny o funkcji turystycznej przy terenach zurbanizowanych;
- ZWI.56. S – akwen zlokalizowany na wysokości obszaru zabudowanego Fromborka;
- ZWI.62.S i ZWI.65.S - akweny zlokalizowane na wysokości obszaru zabudowanego miejscowości Nowa Karczma (Piaski), wniosek o akweny o funkcji turystyka, sport i rekreacja;
- ZWI.74.S – akwen zlokalizowany na wysokości miejscowości Stara Pasłęka, gdzie złożono wniosek o uwzględnienie projektowanej plaży.

Akweny obejmują ok. 8 km², co stanowi ok. 2,5% powierzchni objętej projektem Planu.

Rysunek 6. Akweny o funkcji podstawowej S wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMGI-IM

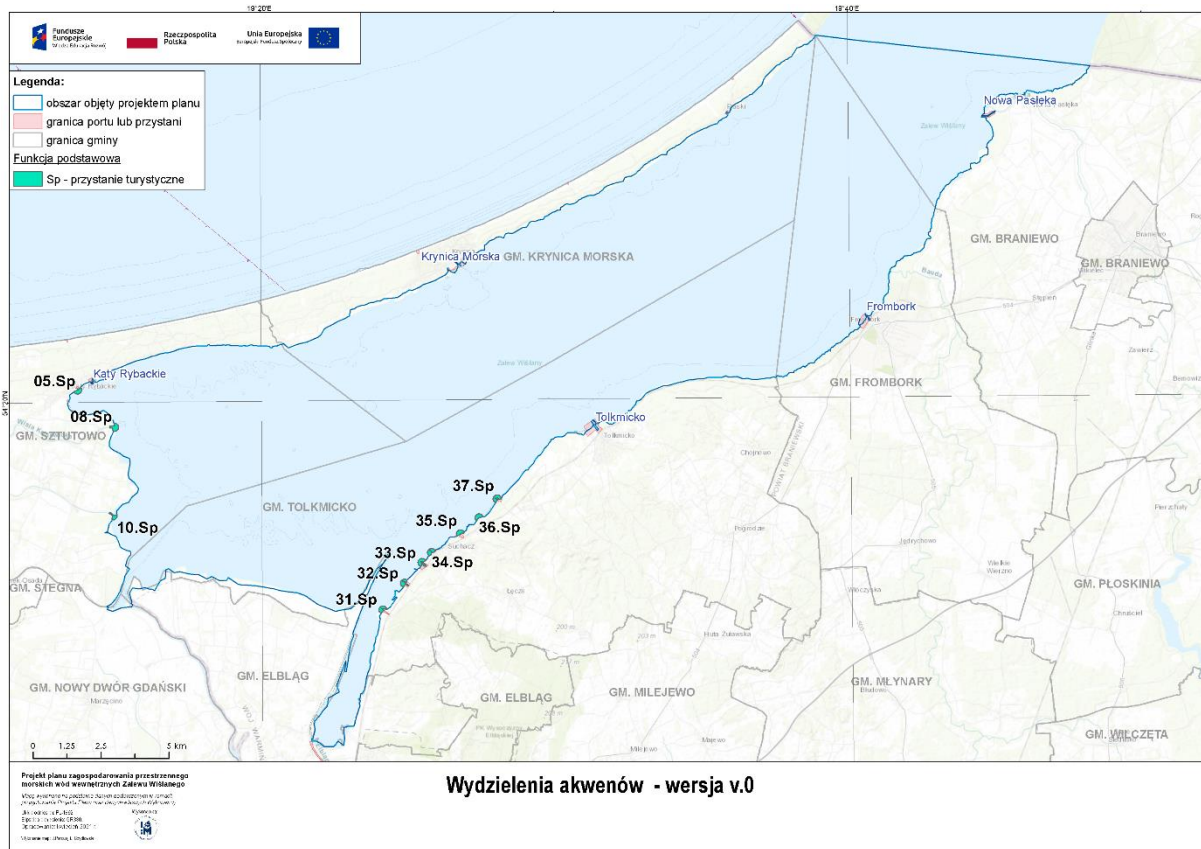
Funkcją pochodną jest - **przystanie turystyczne** (Sp), która służy zachowaniu i rozwojowi infrastruktury turystycznej na rzecz żeglugi rekreacyjnej i innych form turystyki wodnej nie ujętych w funkcji S. Zgodnie z definicją funkcja ta oznacza utrzymanie, rozbudowę oraz budowę nowych przystani morskich przeznaczonych do uprawiania turystyki, sportu i rekreacji, jak również budowę i utrzymanie miejsc przeznaczonych do wodowania oraz dostęp do zwyczajowych miejsc schronienia. Wydzielenia powstały na podstawie zebranych materiałów planistycznych oraz rozmów z użytkownikami akwenu.

W projekcie Planu wersja v.0 wyznaczono 10 akwenów o funkcji podstawowej Sp (rys. 7):

- ZWI.05.Sp – wyznaczony dla przystani morskiej „Kąty Rybackie III”;
- ZWI.08.Sp – wyznaczony dla ujścia rzeki Wiśły Królewieckiej, która od 2019 roku uznawana jest za drogę wodną (Dz.U. 2019 poz. 1208), akwen przeznaczony jest na bezpieczny dostęp do ujścia i ewentualną budowę miejsc cumowniczych oraz miejsc do wodowania;
- ZWI.10.Sp – akwen wyznaczony dla istniejącego miejsca schronienia na wysokości wsi Łaszka, przeznaczony na utrzymanie dostępu oraz ewentualną budowę miejsc cumowniczych oraz miejsc do wodowania;
- ZWI.31.Sp – akwen wyznaczony dla przystani morskiej w Kamienicy Elbląskiej;
- ZWI.32.Sp – akwen wyznaczony dla przystani morskiej w Nadbrzeżu;
- ZWI.33.Sp – akwen wyznaczony dla przystani morskiej w Suchaczu;
- ZWI.34.Sp – akwen wyznaczony dla przystani Marita;
- ZWI.35.Sp – akwen wyznaczony dla przystani morskiej w Cegielni;
- ZWI.36.Sp – akwen wyznaczony dla przystani w Pęklewie;

- ZWI.37.Sp – akwen wyznaczony dla przystani morskiej w Kadynach.

Akweny obejmują ok. 0,5 km², co stanowi ok. 0,2% powierzchni objętej projektem planu.

Rysunek 7. Akweny o funkcji podstawowej Sp wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMGI-IM

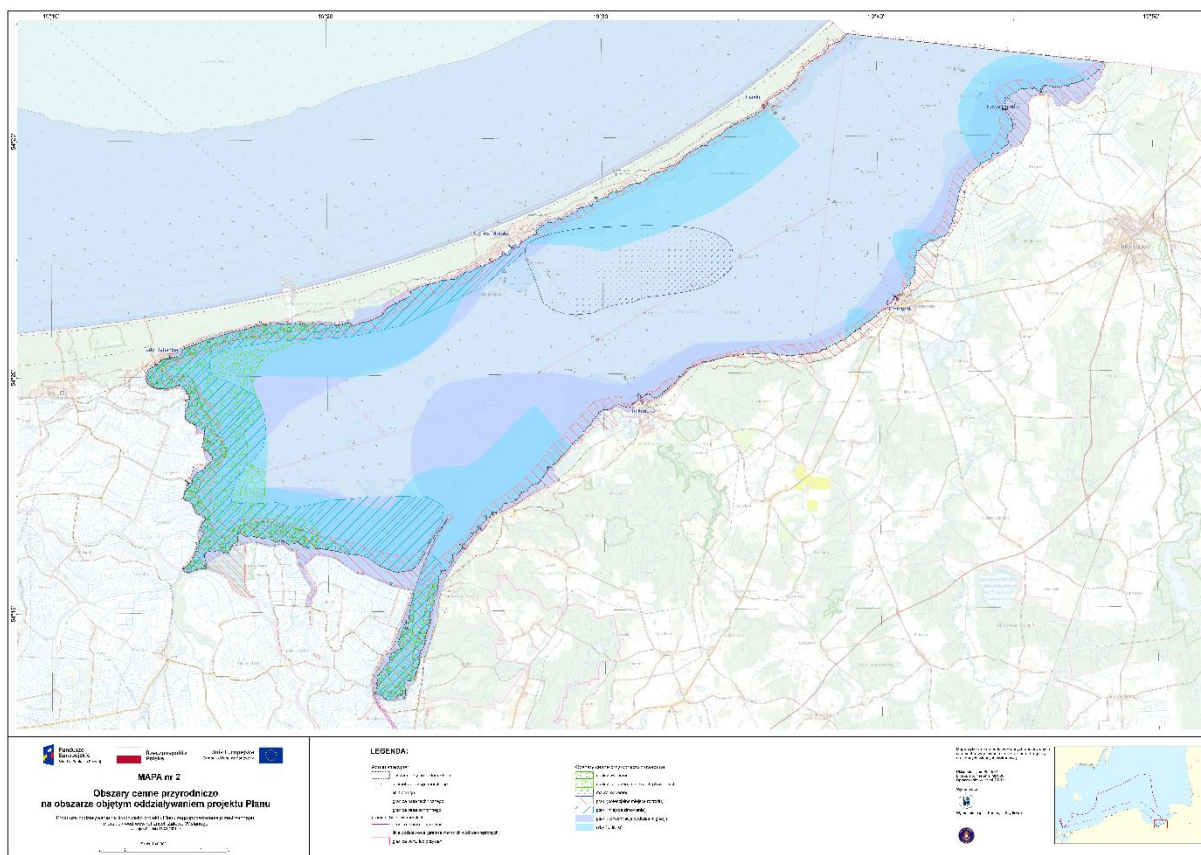
Ochrona Przyrody

Zgodnie z definicją - **ochrona środowiska i przyrody (O)** – oznacza zapewnienie przestrzeni niezbędnej do ochrony środowiska i utrzymania walorów przyrodniczych obszaru Zalewu Wiślanego. Uwzględnia to konieczność: ochrony różnorodności biologicznej i siedlisk przyrodniczych, oraz gatunków roślin i zwierząt (w tym gatunków chronionych), zachowania właściwego funkcjonowania ekosystemu, utrzymania dobrego stanu wód morskich lub jego poprawę, zapewnienia człowiekowi możliwości zrównoważonego korzystania z walorów przyrodniczych i krajobrazowych środowiska oraz prowadzenia badań naukowych, których wyniki będą służyć ochronie środowiska i przyrody.

Akwen Zalewu Wiślanego jest obszarem bardzo cennym pod względem przyrodniczym. Na akwencie Zalewu Wiślanego zostały wyznaczone następujące formy ochrony przyrody:

- dwa obszary Natura 2000 (obejmujące cały planowany akwen):
 - obszar specjalnej ochrony ptaków: Zalew Wiślany PLB280010;
 - obszar mający znaczenie dla Wspólnoty: Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana PLH280007;
- Rezerwaty:
 - Zatoka Elbląska;
 - Ujście Nogatu;
- otulina Parku Krajobrazowego Mierzei Wiślanej.

W ramach opracowywania Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu, na podstawie istniejącej literatury rozpoznane zostały obszary cenne przyrodniczo (rys. 8).

Rysunek 8. Obszary cenne przyrodniczo, Zalew Wiślan.

Źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych Zalewu Wiślanego, Projekt Prognozy (v. 0)

Przy wydzieleniach akwenów O zostało także uwzględnione funkcjonowanie zaopatrzeniowych usług ekosystemowych wymagających spójności obszarów ekologicznie cennych. W szczególności chodziło o zachowanie obszarów tarła ryb komercyjnych, czyli leszcza, okonia i sandacza oraz ryb chronionych tj. różanki i kozy.

W projekcie Planu wersja v.0 wyznaczono 6 akwenów o funkcji podstawowej O, które obejmują obszary o największej wartości przyrodniczej zlokalizowane w zachodniej części Zalewu, mające na celu głównie:

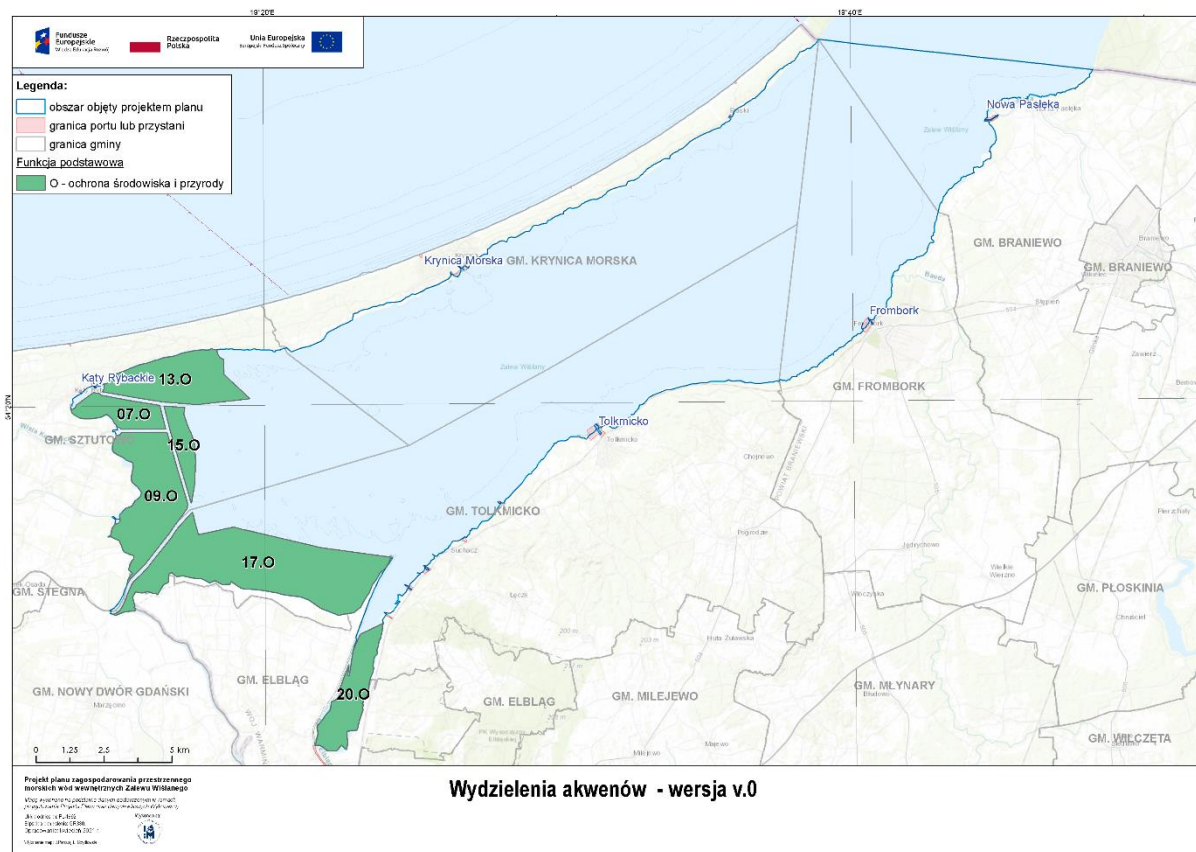
- ochronę roślinności wynurzonej i zanurzonej tworzącej bardzo dobre warunki dla tarła ryb chronionych, jak również przemysłowych oraz będącej potencjalnym miejscem rozrodu awifauny;
- zapewnienie przestrzeni dla ptaków zimujących.

Są to (rys. 9):

- ZWI.07.O – wyznaczony na podstawie wskazań prognozy;
- ZWI.09.O – wyznaczony na podstawie wskazań prognozy;
- ZWI.13.O – wyznaczony na podstawie wskazań prognozy;
- ZWI.15.O – wyznaczony na podstawie wskazań prognozy;

- ZWI.17.O – wyznaczony na podstawie wskazań prognozy;
- ZWI.20.O – wyznaczony dla rezerwatu „Zatoka Elbląska”.

Akweny obejmują ok. 42 km², co stanowi ok. 14% powierzchni objętej projektem Planu.

Rysunek 9. Akweny o funkcji podstawowej O wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMGI-IM

Ochrona brzegu morskiego

Wprawdzie akwen Zalewu Wiślanego nie podlega erozji jak brzegi otwartego morza, jednakże zagrożenie powodziowe od strony spiętrzeń wód Zalewu jest wysokie, szczególnie w zachodniej i południowej części Zalewu. Brzegi Zalewu są chronione budowlami hydrotechnicznymi i dla całego akwenu wyznaczone są poziomy bezpieczeństwa linii brzegowej. Zgodnie z definicją - **ochrona brzegu morskiego** (C) – oznacza utrzymywanie i realizację/budowę systemu ochrony brzegu morskiego w stanie zapewniającym wymagane prawem bezpieczeństwo i stan środowiska brzegu morskiego, prowadzenie monitoringu i badań dotyczących ustalenia aktualnego stanu brzegu morskiego.

Przez ochronę brzegu morskiego należy również rozumieć zakaz niszczenia trzcinowisk, które stanowią naturalną ochronę przed niszczącym oddziaływaniem falowania.

Na potrzeby ochrony brzegu wyznaczono 14 akwenów C, które obejmują linię brzegową oraz pas przybrzeżny o szerokości 200 metrów (rys. 10):

- po stronie Mierzei Wiślanej od granicy z Federacją Rosyjską do okolic nowobudowanego kanału żegludowego;
- na południowym brzegu od Tolkmicka do granicy z Federacją Rosyjską.

W zachodniej części Zalewu nie wydzielono akwenu przeznaczonego na ochronę brzegu, ponieważ obszar ten przeznaczono na cele ochrony przyrody, gdzie priorytetem jest utrzymanie naturalnych trzcinowisk, co w tym momencie jest działaniem synergicznym z ochroną brzegów.

Są to:

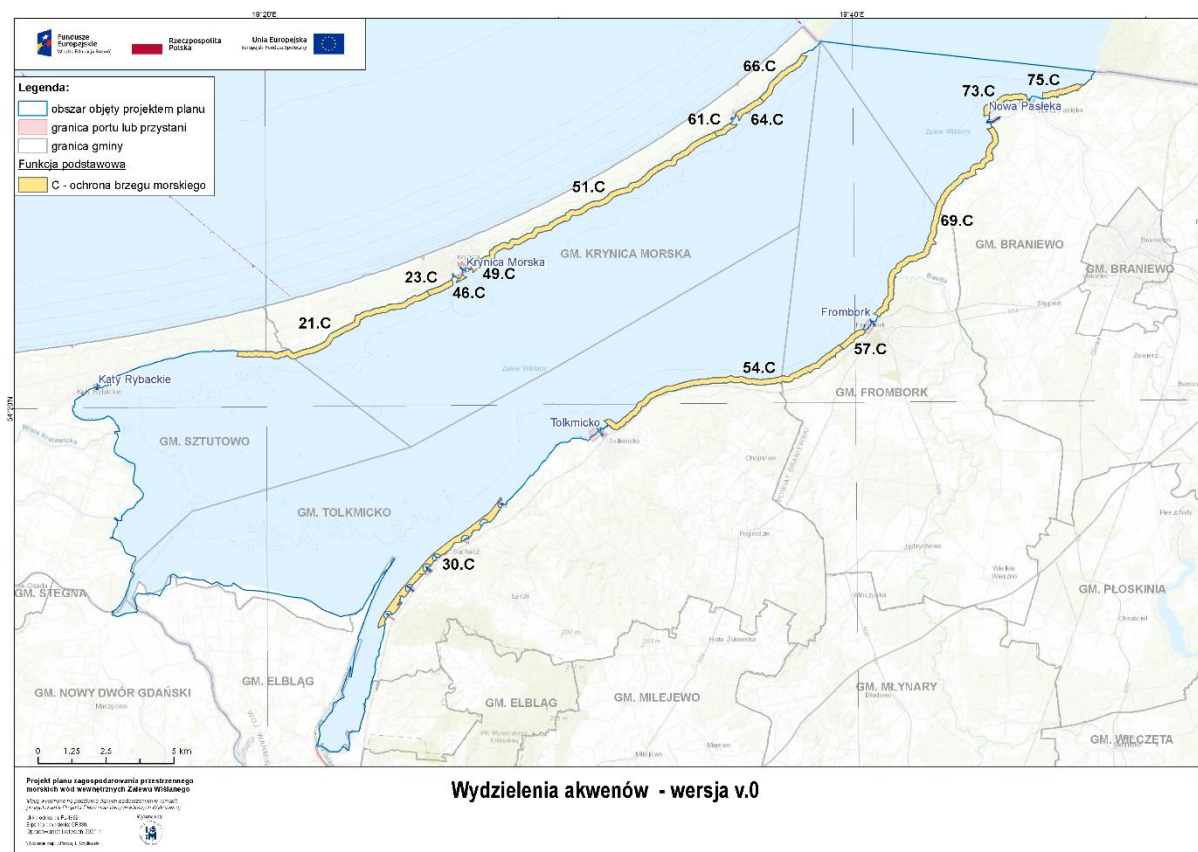
- ZWI.21.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych;
- ZWI.23.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych, zapewniający dostęp do akwenów o funkcji S przy Krynicy Morskiej;
- ZWI.30.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych na obszarze od Kamienicy Elbląskiej do Kadyń, z koniecznością utrzymania dostępu do akwenów ZWI: 31.Sp, 32.Sp, 33.Sp, 34.Sp, 35.Sp oraz 37.Sp;
- ZWI.46.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych, zapewniający dostęp do akwenów o funkcji S przy Krynicy Morskiej;
- ZWI.49.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych, zapewniający dostęp do akwenów o funkcji S przy Krynicy Morskiej;
- ZWI.51.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych;
- ZWI.54.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych;
- ZWI.57.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych, zapewniający dostęp do akwenów o funkcji S przy Fromborku;
- ZWI.61.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych, zapewniający dostęp do akwenów o funkcji S przy Nowej Karczmie;
- ZWI.64.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych, zapewniający dostęp do akwenów o funkcji S przy Nowej Karczmie;
- ZWI.66.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych;
- ZWI.69.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych;
- ZWI.73.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych;
- ZWI.75.C – wyznaczony w celu ochrony trzcinowisk i ich funkcji przeciwpowodziowych;

Akweny obejmują ok. 11 km², co stanowi ok. 3,6% powierzchni objętej projektem Planu.

Obronność i bezpieczeństwo państwa

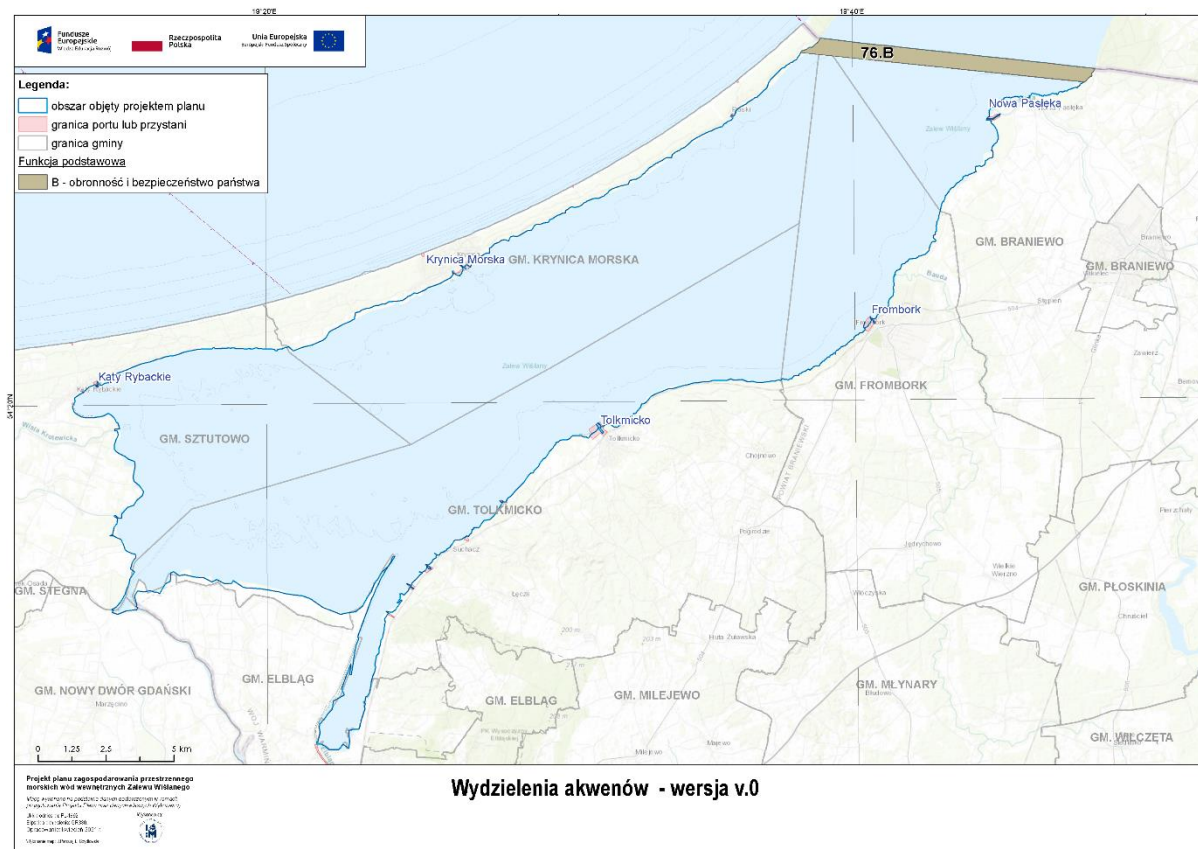
Na obszarze Zalewu Wiślanego wyznaczono 1 akwen o funkcji podstawowej obronności i bezpieczeństwo państwa (rys. 11). Jest to akwen ZWI.76.B, znajdujący się na granicy z Obwodem Kaliningradzkim (Federacja Rosyjska). Wyznaczony został zgodnie z wnioskiem Ministerstwa Obrony Narodowej i jego celem jest skuteczne prowadzenie ochrony granic państwa przez służby do tego powołane.

Akwen obejmuje ok 5,8 km² co stanowi ok. 2% powierzchni objętej projektem planu.

Rysunek 10. Akweny o funkcji podstawowej C wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMGI-IM

Rysunek 11. Akweny o funkcji podstawowej B wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0

Źródło: materiały planistyczne, opracowanie UMGI-IM

Spis rysunków

Rysunek 1. Obszar objęty projektem Planu.	4
Rysunek 2. Tory wodne wyznaczone zarządzeniami Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, Zalew Wiślany.	9
Rysunek 3. Akweny o funkcji podstawowej T wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	10
Rysunek 4. Akweny o funkcji podstawowej Ip wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	11
Rysunek 5. Akweny o funkcji podstawowej L wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	12
Rysunek 6. Akweny o funkcji podstawowej S wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	14
Rysunek 7 Akweny o funkcji podstawowej Sp wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	15
Rysunek 8. Obszary cenne przyrodniczo, Zalew Wiślany.	16
Rysunek 9. Akweny o funkcji podstawowej O wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	17
Rysunek 10 Akweny o funkcji podstawowej C wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	19
Rysunek 11 Akweny o funkcji podstawowej B wydzielone w projekcie Planu, wersja v.0	19